

LAKIALOITE 65/2012 vp

Laki sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Suomen viime sodissa sai pysyvän vamman 94 000 sotainvalidia, ja heistä elossa on yhä 6 500. Heidän keski-ikänsä on noin 89 vuotta. Monet sotainvalideista haluavat asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Sotainvalidit, kuten ylipäättään sotaveteraanit, pystyvät selviytymään omassa kodissaan pidempään saadesaan riittäviä ja asiallisia palveluja. Mitä pidempään sotainvalidit kykenevät selviämään kotonaan, sitä pidempään he voivat elää tutussa ja turvallisessa kotiympäristössä, ja samalla myös yhteiskunnan varoja säästyy, kun ei tarvita kalliita laitospaikkoja.

Ne sotainvalidit, joiden vamman haitta-aste on 20—100 prosenttia, ovat oikeutettuja kuntien järjestämiin ja valtion korvaamiin avohoidon sosiaali- ja terveystalouteen, kuten kodinhoitoon, pyykkipalveluun, ateriapalveluun ja kylvytykseen sekä kotisairaanhoidon. Hoidon ja palvelujen taso kuitenkin vaihtelee valitettavan paljonkin eri kuntien välillä, eikä sotainvalideja näin kohdella tasavertaisesti. Toinen vielä vakavampi asia on se, että 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalidit eivät saa mitään sotilasvammalain mukaisia palveluita. Tällaisia 10—15 prosentin sotainvalideja on noin 2 000. Lisäksi on muistettava se, että vamman haitta-astetta määriteltäessä vamman laatu on saatettu syystä tai toisesta luokitella liian alhaiseksi. Haitta-asteen määrittely on kaavamainen ja vanhentunut tapa eikä kohtelee sotainvalideja tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Käytännössä on täysin mahdotonta todeta, mikä ikääntyneen ihmisen

vaivoista on seurausta sotavammasta ja mikä ei ole.

Sotavammaisia varten rakennetuissa hoivakohteissa ja kuntoutussairaaloissa vapautuu luonnollisen poistuman kautta paikkoja vaikeavammaisilta. Tätä vapautuvaa kapasiteettia tulisi käyttää laitoshoidon tarvitsevien lievemmin vammautuneiden sotainvalidien hyväksi. Avopalvelut tulisi saattaa kaikkien sotainvalidien saataville. Erityistä tukea tarvitseville rintamaveteraaneille tulee järjestää koti- ja hoivapalveluja. On syytä muistaa, että mitä pidempään sotainvalidit pystyvät tuella ja kuntoutuksella selviämään kotonaan, sitä vähemmän he tarvitsevat laitoshoidon, ja näin myös yhteiskunnan varoja säästyy — ja ennen kaikkea sotiemme veteraaneille voidaan turvata inhimillinen hoito.

Valtiovarainvaliokunta hyväksyi valtion vuoden 2004 talousarviota koskevassa mietinnössään (VaVM 39/2003 vp) seuraavan lausuman: "Sotilasvammakorvaukset: Sotainvalidien korkea ikä ja nopeasti lisääntyvä avun tarve huomioon ottaen valiokunta pitää tärkeänä, että avopalvelujen korvattavuus laajennetaan mahdollisimman pian koskemaan kaikkia sotainvalideja. Avohoidon tukitoimilla voidaan vähentää myös laitoshoidon tarvetta."

Veteraanien joukko harventuu entisestään, mutta heidän tarvitsemansa hoidon määrä koko ajan kasvaa. Muutamien vuosien päästä veteraanien kuntoutusrahoja ei tarvita lainkaan — siihen saakka heidän inhimillisen kohtelunsa ja hyvän hoitonsa eteen on tehtävä kaikki voitava. Näin ollen vielä, kun meillä on siihen mahdolli-

suus, kaikkia sotainvalideja tulisi kohdella samalla tavoin, varsinkin kun haitta-asteen määrittely ei ole ollut yksiselitteistä ja oikeudenmukaista.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sotilasvammalan 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1346/2010, seuraavasti:

6 §

Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia, korvataan sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisista kotipalveluista ja 4 kohdan mukaisista asumispalveluista, omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) mukaisesta omaishoidon tuesta sekä terveydenhuoltolain (1326/2010) 24 §:n mukaisista sairaanhoi-

don palveluista aiheutuneet kustannukset. Palvelu- tai tukiasunnosta perittävää vuokraa tai vastaavaa maksua ei kuitenkaan korvata. Kotipalvelujen, asumispalvelujen ja omaishoidon tuen korvaamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2012

Pertti Hemmilä /kok